

Tema: Akutte situationer i tandlægepraksis

Enhver tandlæge oplever akutte situationer i sit arbejde med patientbehandling. Det gælder såvel privatpraktiserende som offentligt ansatte tandlæger, og uanset om behandlingen omfatter voksne patienter eller børn.

De akutte situationer spænder fra dagligdags tilfælde af smertetilstande og traumefølger til – heldigvis sjældent forekommende – tilfælde af livstruende karakter. Den akutte situation kan være udløst af den odontologiske behandling, eller kan have årsager af generel medicinsk art.

Karakteristisk for de akutte situationer er at de optræder uden forudgående varsel, og at de stiller krav til tandlægens handlekraft. De forudsætter en betydelig paratviden, så tandlægen kan handle hurtigt, effektivt og professionelt.

Temaet behandles i to numre. Det første nummer omfatter akutte situationer af lokal art, dvs. situationer relateret til tænder og det maksillofaciale kompleks, som enhver tandlæge møder i hverdagens praksis.

Det andet nummer omhandler akutte situationer af generel natur. Disse er sjældnere forekommende, men til gengæld er de af en langt alvorligere art, idet de kan være livstruende. Det er en forudsætning at klinikken har klare procedurer for indgriben hvis sådanne situationer opstår. De kræver overblik og koldsindighed hos tandlægen, da der ofte er tale om situationer som kræver øjeblikkelig indgriben. Det er tillige nødvendigt at klinikken i et vist omfang råder over hjælpemidler til foreløbig behandling af patienten.

Lovgivningen er uklar mht. til tandlægers ansvar i akutte situationer med generel baggrund. I hvilket omfang kan tandlægen gøres ansvarlig for manglende eller utilstrækkelig indgriben i en akut livstruende situation der indtræder i tandlægepraksis? Uanset det retslige ansvar er det imidlertid givet at ingen tandlæge ønsker at stå til bage som skyldig i en patients død som følge af en ukvalificeret indsats.

Vilkårene for at tilkalde lægelig assistance eller få patienten videtransporteret til akut lægelig behandling varierer med klinikkens lokalisation. Har man et hospital med en skadestue som nabo? Eller er der 30 km til nærmeste sygehus? Artikelserien søges fulgt op af en artikel i et senere nummer, med konkrete forslag til hvilke hjælpemidler (medikamenter, udstyr mv.) der må anbefales for at tandlægen kan handle professionelt og kvalificeret i en akut situation.

Temanumrene 2005 om «Akutte situationer i tandlægepraksis» er tilrettelagt af en internordisk redaktionskomité bestående af docent, DDS, MD, PhD *Sten Isaksson*, Halmstad, Sverige, afdøde lektor, specialtandlæge, MS *Jens Kølsen Petersen*, Århus, Danmark, professor, MD, DDS, PhD *Riitta Suuronen*, Helsingfors, Finland, og professor, dr.odont. *Knut Tornes*, Bergen, Norge.

De nordiske temanumre redigeres efter tur med redaktøren for ét af de nordiske tandlægetidsskrifter som hovedredaktør. Den overordnede redigering af temanumrene 2005 har påhvilet Danmark og *Tandlægebladet* v/ faglig-videnskabelig redaktør, docent, dr.odont. *Ib Sewerin*.

De nordiske tidsskriftredaktører ønsker at takke redaktionsudvalget og alle forfatterne for en meget værdifuld indsats i forbindelse med de nordiske temanumre 2005.

Matti Pöyry
Finlands Tandläkartidning
Finland

Christina Mörk
Tandläkartidningen
Sverige

Gudrun Sangnes
Den norske tannlegeforenings
Tidende
Norge

Ib Sewerin
Tandlægebladet
Danmark